

وهابیت و تشیع در خلیج فارس

رضا محقق اردبیلی

منطقه خلیج فارس شامل ۸ کشور ایران، عراق، عربستان سعودی، کویت، قطر، بحرین، امارات عربی متحده و عمان است که تنها کشورهای ایران، عراق و عربستان سعودی بیش از ۹۳ درصد جمعیت منطقه را در خود جای داده‌اند. از کل جمعیت منطقه، ۶۵ درصد را شیعیان و ۳۳ درصد را اهل سنت تشکیل می‌دهند. کشور ایران با ۸۹ درصد، عراق با ۶۵ درصد و بحرین با ۶۱ درصد جمعیت شیعه، بزرگ‌ترین کانون جمعیت شیعه در منطقه به شمار می‌آیند و عربستان سعودی با ۹۰ درصد جمعیت اهل تسنن، مهم‌ترین کانون تمرکز اهل سنت در منطقه با گرایش وهابی، سلفی در منطقه محسوب می‌شود.

در حال حاضر وجود اقلیت شیعه، گرایش حکومت عربستان به وهابیت و همچنین رقابت بین ایران و عربستان باعث شده تا دولت عربستان به سرکوب و کنترل این اقلیت بپردازد و با جلوگیری از ارتقای شیعیان به رده‌های بالای حکومت، سنی‌ها را جهت مهاجرت به مناطق شیعی به ویژه مناطق نفت‌خیز، تشویق و با این روش فعالیت و قدرت شیعیان را محدود کند.

شیعیان عربستان سعودی هم مانند شیعیان عراق و بحرین از اتحاد منسجمی برخوردارند و سازمان سیاسی مستحکمی نیز دارند. به همین دلیل خاندان سعودی از نفوذ آنان در جامعه عربستان می‌ترسند و هرگونه تغییری در حکومت عربستان را سبب احقاق حق سرزمینی آنان می‌دانند.

بحران اخیر نیز در یمن و شیعیان الحوتی به واقع گوشه‌ای از سیاست سرکوب شیعیان در منطقه توسط حکومت عربستان سعودی است که به جهت عدم قدرت‌گیری شیعیان و کنترل به قول خودشان هلال شیعی انجام می‌شود که حکومت آنان را تهدید می‌کند.

نیاز و عبادت مخالفند و با عقاید شیعیان که به ائمه و معصومین خود اقتدا می‌کنند به شدت مخالف هستند و آنان را ملحد و کافر می‌پندارند و ریختن خون آنان را حلال می‌دانند.

آنها همچنین با عقل (در فهم تعالیم اسلامی) مخالفت کرده و فلسفه اجتهاد و تفسیر قرآن را رد می‌کنند و با عرفان و تصوف به شدت مخالفند. به اعتقاد آنها، احترام شیعیان به اماکن مقدس، شرک است و آن را تکفیر می‌کنند و در طول تاریخ همواره با تعدی به آرامگاه ائمه (ع) خصوصاً در عراق که امامان شیعه (ع) در نجف، کربلا، سامرا و کاظمین مدفون هستند، خشم شیعیان را برمی‌انگیزند.

در حال حاضر نیز عملیات‌های تروریستی در عراق به وسیله سازمان اطلاعاتی عربستان سعودی طراحی می‌شود و یک اقدام عقیدتی، سیاسی علیه شیعیان است تا به قول خودشان از قدرت‌گیری شیعیان در عراق و مناطق مرزی عربستان سعودی جلوگیری کنند.

در واقع می‌توان گفت آموزه‌های سیاسی و مذهبی تشیع، بیش از سایر فرقه‌های مذهبی اسلامی، تعالیم وهابیت را به چالش می‌کشد و هدف آنان جلوگیری از نفوذ شیعه و سرکوب آن جهت بقا و حیات وهابیت است.

با نفوذ شیعه و آموزه‌های درست آن، دیگر جایی برای فرقه منحرف وهابیت وجود ندارد.

با وجود این فشارها، شیعیان عربستان و بحرین به سنت‌های خود پایبندند و استقلال مذهبی خویش را حفظ کرده‌اند. آنها احساس می‌کنند که تشیع یک هویت مستقل است و پیوند آنان با شیعیان ایران و حکومت جمهوری اسلامی، هراس را در دل حکام عربستان سعودی و بحرین ایجاد کرده در حالی که آموزه‌های انقلاب اسلامی و شیعه به طور نرم‌افزاری در منطقه نفوذ کرده است.

شیعیان و وهابیت در منطقه

در اواسط قرن هجدهم میلادی، فرقه تازه‌ای در عربستان ایجاد شد که مؤسس آن محمد بن عبدالوهاب (۱۲۰۵ هـ.ق) از اهالی «یمینه» نجد بود و چون مسلمانان آن دوره نمی‌خواستند آن را جزء مذهب اسلام قلمداد کنند، بنابر این به نام مؤسس آن به وهابیان مشهور شدند.

وهابیت دارای پیوند عقیدتی با حکومت آل سعود بود؛ پیوند ساخته و پرداخته انگلستان که جهت ایجاد تفرقه بین مسلمانان و اهل تشیع صورت گرفت.

وهاپی‌ها مدعی هستند که احکام قرآن را بهترین قوانین اخلاقی و سیاسی می‌دانند و در اجرای آن، البته با تفسیر خود، نهایت تعصب و جدیت را به خرج می‌دهند. آنها احکام جهاد با کفار و اشاعه اسلام به وسیله شمشیر و آتش و مسلط بودن بر مال و جان زندانیان را در میان پیروان خود ترویج می‌کنند و اجرای آن را از فرایض و واجبات دینی می‌دانند.

اگر بخواهیم نمونه‌ای از حکومت مدل وهابیت را در عصر امروز مثال بزنیم شاید حکومت طالبان نمونه خوبی باشد که از سال ۱۹۹۶م تا ۲۰۰۱م در افغانستان حکومت کردند.

بدین ترتیب شعار اصلی وهابیت، بازگشت به اسلام سلف و به قول خودشان صالح است. آنها با رد هرگونه شرک و خرافات و با هرگونه همانندسازی برای نذر و

چراغ راه (۲۴)

مردم سه دسته‌اند

امام صادق (ع) فرمود: مردم سه دسته‌اند؛ دانشمند، طالب علم و دانشجو و خس و خاشاک؛ اما «دانشمندان» ما امامانیم؛ و طالبان علم شیعیان و پیروان مایند؛ و خس و خاشاک‌ها دیگر مردمانند (۱).

نکته‌ها و درس‌ها:

۱- ارزش و بزرگی انسان به علم آموزی و معرفت اندوزی است.

۲- در فرهنگ دین و مکتب ولایت کسانی پذیرفته می‌شوند که در مسیر علم و فهم حقایق و معارف باشند.

۳- عالم به قول مطلق، فقط ائمه علیهم‌السلام‌اند.

۴- علم و دانش حقیقی آن است که از مکتب ولایت و علوم ائمه آموخته شود؛ و بقیه علوم آن‌گاه ارزش راستین دارند که در مسیر تحقق مکتب ولایت و در خدمت اهداف دین قرار بگیرند.

۵- بزرگ‌ترین دانشمندان و برترین متخصصان علوم بشری اگر در خدمت فرهنگ و مکتب ولایت و دین قرار بگیرند، ارزش واقعی خواهند داشت، و الا جز «خس و خاشاک» نخواهند بود.

۶- از این نکته این هشدار فهمیده می‌شود که مخالفان مسیر ولایت و دشمنان نظام دینی و ولایی، حتی از خس و خاشاک نیز پست ترند!

۱- اصول کافی، ج ۱، ص ۴۱.

یغذوالناس علی ثلاثة اصناف: عالم و متعلم و غناء. فتحن العلماء و شیعتنا المتعلمون، و سائر الناس غناء

آموزه‌های سیاسی و مذهبی تشیع، بیش از سایر فرقه‌های مذهبی اسلامی، تعالیم وهابیت را به چالش می‌کشد و هدف آنان جلوگیری از نفوذ شیعه و سرکوب آن جهت بقا و حیات وهابیت است

تبعیض در به کارگیری شیعیان جهت امور سیاسی، حکومتی، اقتصادی و قانونی در عربستان و کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس چشمگیر است و هدف از اعمال این سیاست، تسلط وهابیت در منطقه است

سخن آخر

حکومت خودکامه آل سعود که پیوندی ناگسستنی با وهابیت دارد، از بدو تأسیس تاکنون به دلیل ترس از لرزان شدن پایه‌های حکومت خود توسط اقلیت‌ها، سیاست ضدشیعی را اتخاذ کرده است و با اعمال خشونت بر شیعیان فشار می‌آورد اما روی هم رفته شیعیان عربستان سعودی به خودی خود، تهدیدی برای امنیت رژیم سعودی به شمار نمی‌آیند. تبعیض، بی‌عدالتی و فشار بر شیعیان، به دلیل آموزه‌های وهابیت ناراضی‌تیمی عمومی ایجاد کرده و ادامه این روند برای حکومت سعودی پیامدهای ناخوشایندی به همراه خواهد داشت چرا که هرچقدر این فشارها بیشتر شود، استقامت و مقاومت شیعه افزایش پیدا خواهد کرد و بهترین راه این است که شیعیان نیز از حقوق طبیعی برخوردار باشند و سعودی‌ها نباید آموزه‌های افراطی وهابیت را در سیاست دخالت دهند و در صورت تداوم این سیاست، آنان با طناب وهابی‌ها به چاه افکنده خواهند شد.

در حال حاضر اسلام سلفی و وهابیت، حوزه عقیدتی و سیاسی خود را از عربستان سعودی به افغانستان، پاکستان و مناطق مرزی شرق و جنوب شرق و غرب ایران، آسیای مرکزی، قفقاز و عراق گسترش داده و سعی دارد در این مناطق حوزه استراتژیک خود را افزایش دهد تا از نفوذ معنوی نرم‌افزاری شیعه در منطقه جلوگیری کند.

در داخل این کشورها در نظام آموزشی، تعالیم وهابی بر شیعیان تحمیل می‌شود و شیعیان مجاز به تعلیم آیین خود نیستند و این نگرانی وجود دارد که شیعیان فرهنگ و هویت خود را از دست بدهند. تبعیض در به کارگیری شیعیان جهت امور سیاسی، حکومتی، اقتصادی و قانونی در عربستان و کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس چشمگیر است و هدف از اعمال این سیاست، تسلط وهابیت در منطقه است؛ تسلطی که با حمایت قدرت‌های فرامنطقه‌ای، امریکا و انگلیس میسر شده است.